

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Saxonia || Et || Metropolis || Alberti Crantzii || Historici
Doctiss. Sacrae || Theologiae & Iuris Canonici Doctoris ||
celeberrimi, ac Ecclesiae Ham-||burgensis quondam
Decani**

Krantz, Albert

Coloniae, 1574

Capvt IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11453

sed per nuncium dedisse vocem, non in eum, quem ipse
 voluerit, Fridericum, sed in eum, quem falso nuncius de
 suo sensu nominauerit Ludouicum. Ferunt enim submis-
 sum à marchione militem, qui cum videret principes in
 Ludouicum propensores, suamq; vocem, quam ex man-
 dato marchionis pro Friderico daret, futuram inanem,
 studebat & principi suo, & proprijs cōmodis, quod Lu-
 douicus marchioni propior, & commoda plura amicus,
 & incommoda posset inferre maiora inimicus, marchi-
 oni: cum & ipse nonnihil exindē cōmodi speraret, si suo
 posset obsequio, vacillantem principum sententiā, mar-
 chionis sui voce deducere in optatum. Hæc tum obiecere
 archiepiscopi primæ de Ludouico electioni, ipsiq; Fride-
 ricum delegerunt. Ferunt marchionem vehementer ex-
 asperatum in militem nuncium suū, quod non de domini
 sui mente, sed propria voluntate electionē perplexiorem
 reddidisset: redeuntemq; diū carcere macerasse, & de-
 mum extinxisse fame, cum pomum in eius semper adspe-
 ctum inisset appendi, sed quod tangere non posset: se-
 ratoq; carcere sub vltimo vetuisse supplicio, nè ullū cibū
 genus victo immitteretur: vt doceat ille pœnæ suæ ex-
 emplo, discantq; minores, mandati fines nulla in re præ-
 terire. Interim verò Ludouicus satis omnia pro rege ge-
 rebat, & si nullum summi pontificis consensum, nullam
 ab archiepiscopo Coloniensi, qui primam Aquisgrani in
 sua prouincia coronam dare solet, pro suo iure suscepis-
 set consecrationem aut benedictionem.

CAPVT IX.

Annus erat post natū mundo Christum vicesimus
 post mille trecentos, cum Holsatiā gubernaret,
 inde Iohannes III. cognomento Largus, in Wagria hinc
 vero Gerhardus Magnus cum fratre Iohanne. Erat alius
 quoque

quoque tum Iohannes Gerhardi filius, qui in Stormaria rerum potiebatur: Hi magnis rebus in Holsatia Daniâque gestis, sua tempora reddiderunt insignia: Aliquando quidem adunatis viribus, commune bellum fratruelles gerebant: nonnunquam diuisis armis Iohannes cum rege senserat, fratre suo vterino. Sed ista narrantes seponamus, cuique temporis sua gesta tribuentes. Prima Iohannis expeditio fuit in Daniam: Nam moriens Ericus rex, mandauit proceribus, nè fratrem Christophorum regno suis demeritis exactum, regem vilo modo paterentur: fortè ad filios proprios successionem deriuabat. Sed erant inter proceres, qui Christophoro studebant. Illi adiuti armis Iohannis Holsatia comitis, Christophorum in regnum prouexerunt. Idem Iohannes vicina pacari percipiens, cum sciret patribus suis multa fuisse ab Lubicensibus incommoda, de ostio Trauena: euocatis eisdem Lubicensibus in villam Zuzel, trāsēgit cum illis, vt accepta ab eis pecunia, permitteret portum immunem, villamque Trauemunde pateretur eisdem assignari, cum iure vadi suo in loco: sineretq; Trauena liberum fluxum, ita vt ius haberent demoliendi, si quis in posterum arcem, aut praesidio ripam fluminis occupare tentaret: In quam rem accepit quatuor millia montis Lubicensis marcharum. Erat iste comitate & humanitate plurimum conspicuus, vt cognomen Largi reportaret. Nam vni ciuium, non pro magno in se merito, donauit gurgustium piscium: in quo multi per vniuersum annum esoces capiuntur. Gerhardus autem, quem Magnus dixere, accepta coniuge filia Iohannis ducis Saxonie, primordia militiae eidem socero suo impendit efficaciter. Nam cum quereretur idem Iohannes, quod frater Ericus iniqua in se partitione patriam ditionem diuiserit,

uiferit, erecta arce ad terminos Saxonia, compulit Eri-
cum, vt Alberto Iohannis filio, sororio suo, aliquot relin-
queret pradia, villas, & agrorum iura, in sortem suam.
Iohannes breui concessit in fata, prouenitq; Alberto so-
rorio Gerhardi principatus. Sed vigeat adhuc in cor-
de Iohannis & agria comitis mors Adolphi, fratris sui
consanguinei, quam Gerhardo imputabat: Vnde factū
est, vt idem Iohannes, quadam exuscitata controuersia,
euocaret Adolphum comitem vltra Albim in comitatu
de Scoenborg agentem, vt vindictā sumeret de Ger-
hardo, & Iohanne fratre eius. Venit Adolphus expedito
suorum agmine, vlturus fratruelis Adolphi necem. Ger-
hardus non ignarus transitūs eius, cauit inprimis, nē
agmina sua iungeret armis Iohannis: Quo factum est,
vt quam potuit expedita militari manu, euocauit de
Holstria, deq; palustribus eius rusticam multitudinem,
expectans venientem Adolphum in Bramstede. Et cum
propinquare cerperet expedito suorū ordine Adolphum,
occurrit illi in apertis ad eum vicum campis: collatisq;
armis, diū steterunt pertinaciter obnixi. Sed inclinavit
fortuna Gerhardo, vt cassis captisq; plurimis, fugaret
Adolphum. Ille sub pontem elabatur, absconsus vt spera-
bat: sed inde extrahitur. Centum & viginti illo capti
prælio feruntur, qui omnes se suo luerent ære. Hæc prima
Gerhardi in Holsatia victoria, in die Decollationis Ba-
ptista, anno decimoseptimo post mille trecentos. Thiet-
mar si illa tempestate studuere Iohanni, cui suppetias in
Gerhardum, & Iohannem fratrem eius, ferebant. Illi
agmine facto, de sua terra obuias parochias, Schene-
nelde, Nortorpe, Nienmunster, igne & ferro fœdaue-
rant: & Kilonem vsq; peruenerunt. Iam superato eque-
stri agmine, vsui non videbantur pedestres copiae: One-
ss
rosi

rosi autem facti ciuibus, per ingenium oppido dimisso, in-
bentur ire ad pradam, per aliam regionem reuersuri in
patriam. Transierunt per districtum Bornehouede: in
qua villa cum reperissent ex illis nonnulli recens exco-
ctum in dolio liquorem, (ceruisiam vocant) illi pro bal-
neo per insolentiam sunt abusi: & transitorio Bunsing,
in merica pernoctarunt. Sciens Gerhardus, primo dilu-
culo iussit omnes suos ramum prae se ferre virentem, ne
accedere viderentur: immo, ut tardius conspicerentur,
latitantes in specie nemoris, ut imparatos occuparent:
processit stratagema, & nihil opinantibus Thietmarsis
superuenere Holsati: & caesis ad quingentos, alios in ri-
uum mergi coegerunt. Ea victoria parta est Gerhar-
do, die Alexij, anno prenotato. Nec longum tempus in medio,
cum necdum exaturatus ultione in Thietmarsos Ger-
hardus, arma vndecunque contraxit: de diocesi Bre-
mensi, deque Magnopoli: cuius princeps ipse aderat
Henricus, deque Dounstorp, deque Gutzkow comites. Ine-
rant arma Iohannis ducis Saxoniae socii Gerhar-
di, & comes ipse de Rupin: multi quoque nobiles insignes nu-
mero quatuordecim: Gerhardus ipse cum fratre Iohan-
ne in his erat: in vigilia Natiuitatis Mariae Thietmars-
am sunt ingressi, per viam Suderhamme, perque vadum
Hemmingstede: totusque peruenit exercitus in paludem
Norderstrand, ad cor Thietmarsiae: ibi primum adunati
Thietmarsi, aciem opposuere venientibus, bis hostibus
cessere, primo praelio: caesi que sunt ex illis mille septingen-
ti viri: fugientes ecclesiam in Oldenworden appre-
henderunt, eamque in morem castelli, ut poterant, comu-
niarunt: Et cum ignem incutere pararent hostes, Thiet-
marsi deditionem obtulerunt: subditos se Gerhar-
do fore in reliquum pollicentur. Ille versuti gentis veritus, nec
fidem

fidem
iam st
exper
timor
mars
impug
leueru
guopol
tenuer
bilitas
interci
suo agn
ut alij
Holsati

O
na: Q
reges te
admini
dere: &
Gottorp
nepote a
magna
(Hester
contra
re. Soleb
nis collo
cui noui
flator
pollinis
egotecti

fidem habens verbis iussit propius ignem admoneri: Vbi iam stillante plumbeo tecto periculū senserant, extrema experturi, turmatim proruūt, (est vbi dat vires nimius timor) obsidentes inuadunt. Aderāt etiā aliundē Thietmarsii de latibus prodeuntes, & iam animū resumētes impugnaūere hostes: interceptosq; ad internecionē deleuerunt. Solus Gerhardus comes, & Henricus de Magnopoli princeps, qui ad signa pro more militiæ agmen tenuerunt, superstites fuere cum suis: omnis reliqua nobilitas, cum copijs tantis, ad numerum duorum millium intercidit. Gerhardus & Henricus Magnopolensis, cum suo agmine repedarunt tristes. Annus erat vicesimus, & vi alij addunt, secundus, post mille trecentos, cum ea Holsatorum in Thietmarsia fieret ruina.

CAPVT X.

Obiērat per ea tēpora Ericus Slesuici dux, relicto filio Waldemaro, matre nato Gerhardi germana: Qua dere Christophorus rex, quod multi ante eum reges tentauēre, ducatū adunare quārēs coronā, specie administrationis pro paruulo, arces ducatūs cœpit possidere: & ceteris quidē iam in manu regis collocatis, sola Gottorp arx munitissima restabat. Gerhardus comes pro nepote arma sumens, eam tueri aggreditur: Obsedit rex magna suorū manu arcem memoratā. In equino monte (Hesterberg vocāt) castra locauit. Gerhardus vndecūq; contracta auxilia duxit in regē, obsidionē satagēs soluere. Solebat ille, pugnaturus, imaginē sacratissimæ virginis collo appēsam, circumferre in omnia pericula. Quod nē cui nouū videatur, tradūt Romani scriptores Syllā Dictatorē gestāsse semper in plio statunculā Iouis, aut Apollinis: quā periculoso plio victor exosculans, ait: Penē egotēcū, & tu mecū concidisses Iupiter. Gerhardus igitur